

Bố, Con

Hương Kiều Loan

Hai năm nay từ ngày các con trưởng thành, ông Hữu thấy buồn hơn vì thấy chúng xa lạ với mình. Ông nhớ tiếc những ngày chúng còn nhỏ, quần quít bên cha mẹ, đòi đi phố, đi mua đồ chơi, đòi mua món này món nọ, và thường ôm bố reo lên mỗi khi được món đồ chơi mà chúng ưa thích hay hằng ao ước.

Rồi ông nhớ những lần đưa cả nhà đi ăn tiệm. Nhìn gia đình đông đủ, đầm ấm, con trẻ cười nói luôn miệng, và ánh mắt sung sướng của vợ; ông thấy những ngày làm việc vất vả ở xứ người đã được đền bù. Mọi người trong nhà như lệ thuộc vào ông, lúc nào cũng bố, cái gì cũng hỏi bố. Xa nữa, ông nhớ lại những ngày mới đến Mỹ. Miên và đưa con đầu lòng mới chỉ bốn tuổi khi đó. Trong những tháng đầu Miên chưa nói được tiếng Mỹ lưu loát, nên mọi việc phải nhờ ông thông dịch. Lúc đó ông thấy mình oai lắm và rất vui là bảo vệ, săn sóc được cho vợ con mà ông thương yêu hết lòng.

Năm đầu ở Mỹ, lúc nào ông cũng bận rộn với gia đình. Qua năm sau Miên đi làm, nhà chỉ có một xe. Ông phải dậy sớm để đưa vợ con đến sở vì hai người làm hai hướng khác nhau. Vất vả nhất là thời gian ông tập cho vợ lái xe. Miên vốn nhút nhát, ngay từ ngày nhỏ thời còn đi học, nàng không dám cả đi xe đạp, nói gì đến xe gắn máy, hay xe hơi. Huống chi ở Mỹ, xe cộ đông như mắc cửi. Miên sợ lắm, ông luôn là người khuyến khích, nâng đỡ tinh thần Miên khi nàng nản chí. Miên kém ông tám tuổi, là con út trong gia đình và được bố cưng chiều nhất nhà, nên tuy lấy chồng đã vài năm, nàng vẫn giữ nguyên những tính như lúc còn ở với cha mẹ. Tuy thế ông chiều vợ hết mình. Sự hy sinh vô bờ bến của

ông chắc chắn là Miên và các con phải biết rõ. Đời ông công danh đã lỡ, sự nghiệp chôn vùi sau biển cô 75, chỉ còn một số ngoại ngữ Anh Pháp thông thạo, nên giúp ông có việc làm khá hơn so với những người tỵ nạn khác trong những năm đầu à trên đất Mỹ. Ông an phận làm việc với thân phận lưu đầy, cố gắng làm việc nuôi con cái cho nên người và dành tất cả thương yêu cho gia đình.

Tưởng đời cứ thế trôi, nhưng đến tuổi gần về hưu, ông mới thấy mình đánh mất quá nhiều. Từ bao năm ông vẫn nghĩ mình làm tròn bổn phận người cha gương mẫu: không rượu chè, cờ bạc, không đàn đúm trà đình tửu quán. Ông đã rất hài lòng với hạnh kiểm và sức học của các con. Từ ngày đi học vỡ lòng đến nay, chúng đều mang niềm hãnh diện cho bố mẹ. Thấy các con ngoan ngoãn như vậy, ông yên tâm lắm. Nhưng gần đây ông thấy các con như xa lạ với mình. Ông không đọc được tư tưởng chúng như ngày chúng còn nhỏ nữa. Thì ra hơn mười năm gần đây, ông mãi lo mưu sinh kế, về đến nhà là mỏi mệt, không gần gũi trò chuyện thân mật với các con nên một bức tường ngăn cách đã dựng lên giữa cha con ông. Mỗi lần cha con nói chuyện đưa đến một vấn đề gì, tuy chúng yên lặng không dám cãi, nhưng nhìn ánh mắt của chúng, ông hiểu là chúng không đồng ý. Ông không cần biết, khôn đến mấy chăng nữa, làm sao chúng có kinh nghiệm đời bằng ông được! Lời khuyên của ông bao giờ cũng đúng và bắt buộc chúng phải nghe theo.

oOo

Rồi ông chợt nhận ra là bây giờ các con chỉ gần mẹ. Cái gì cũng hỏi mẹ, xin mẹ để nhờ mẹ thưa với bố dùm chúng. Đột nhiên ông cảm thấy cái địa vị làm chủ gia đình của mình bị lung lay. Không phải vợ ông lạm quyền mà vì các con ông không để ý đến ông nhiều nữa. Mỗi lần nói chuyện với ông, chúng chỉ thường rất vắn tắt và tỏ vẻ chỉ muốn nói cho xong để còn rút về phòng riêng, điều đó làm ông rất khó chịu. Đôi lần

trong bữa ăn chiều , ông thấy có đứa vắng mặt. Hỏi, thì Miên bảo con xin phép đi đến nhà bạn dự sinh nhật hoặc đi cine với bạn. Ông bực lắm:

_ Tại sao nó không xin phép tôi?

- Anh đâu có nhà đâu mà nó xin phép, vả lại chúng lớn rồi, năm thứ hai, thứ ba đại học rồi anh!

Ông không chấp nhận:

- Nếu nó định đi , nghĩa là đã biết trước nhiều ngày, tại sao nó không xin phép khi tôi có mặt ở nhà?

Ông phải đợi con về để hỏi tội. Cái quyền cho phép đi chơi ngoài giờ đi học, đi làm part time là quyền của ông, chứ không phải của Miên, vì ông biết bao giờ mẹ cũng dễ mềm lòng với con cái hơn. Ông đọc báo thấy những party thường đưa đến rượu chè say sưa, rồi đánh nhau....v..v.. xảy ra tai nạn.... Ông phải cảnh cáo chúng : " Không đi chơi không chết, nhưng đi chơi khuya sẽ có ngày gặp ma! ". Rồi còn nhiều thứ khác nữa....những bực bội nho nhỏ cứ lan mãi ra như những mụn trứng cá cần phải được chữa trị.

Ông dòm dỏ, chú ý cả đến lối sinh hoạt riêng tư của các con. Vợ ông thì không coi là chuyện lớn, nhưng tính ông quá ngăn nắp, ông không chịu được khi thấy trong phòng chúng giày, dép, áo quần vứt tứ tung, nhất là bày bừa trên giường. Chỉ chừa đủ chỗ chúng nằm ngủ.

Quần áo mẹ giặt cho sạch rồi, đã gấp sẵn, cũng cứ để ì đây trên cái counter trong phòng giặt, mà không chịu cất. Sách đọc xong, cũng không chịu bỏ lên kệ sách. CD nghe xong cũng không cất vào vỏ CD, mà bày bừa trên giường và trên bàn. Tại sao chúng không thể giống ông một tý nào về sự gọn gàng cả? Có bao giờ ông như vậy đâu? Vật gì, ông cất chỗ nào thì dù mười năm sau, hay có nhắm mắt, tắt đèn, ông vẫn tìm ra chúng.

Ngày các con còn nhỏ, ông không nhớ là phòng chúng ra sao? Có lẽ vì mẹ chúng luôn dọn dẹp. Nay các con đã lớn, Miên không muốn vào

phòng xáo trộn cái riêng tư của chúng. Ông thì không thể nào chấp nhận cái lập luận đó được. Trong gia đình là không có chuyện riêng tư gì hết, muốn riêng tư thì dọn ra! Sống dưới mái nhà mà ông là chủ thì phải theo luật gia đình, phải đổ rác, hút bụi, lau chùi sạch sẽ...mọi thứ phải đâu ra đấy.

Mỗi cuối tuần nghỉ nhà, ông thường để mắt nhìn vào phòng các con. Thấy bữa bộn là máu ông bốc lên đầu, dựng cổ các con dậy dọn dẹp ngay lập tức. Không lý do gì mà con trai lớn xác, tám chín giờ sáng còn ngủ. Mẹ ông thường rót vào đầu ông ngày xưa rằng: " Giàu đâu những kẻ ngủ trưa, sang đâu những kẻ say sưa tối ngày? " dậy trễ là hu! Quan niệm đó đã được ghi trong tự điển của đại gia đình nhà ông.

Nhiều hôm ông bực mình vì Miên bênh con:

- Lớp học của nó 10 giờ tối mới tan ra, về, lại còn phải làm bài đến khuya, nên sáng thứ bảy anh để cho nó ngủ trễ một tý.

_ Em biết chúng học bài hay chúng chơi game hoặc coi tivi khuya trong phòng chúng mà nói? Muốn học thì hôm nay nghỉ, sao không dậy sớm mà học, tinh thần minh mẫn....

Nhìn chúng nó ngồi học, ông càng lộn ruột, vừa học, vừa nghe nhạc, ngày xưa khi ông học bài buổi tối, ông đâu có thế! Hồi ấy sau bữa ăn cơm chiều chừng nửa tiếng đồng hồ là bố ông bắt mấy anh chị em ông phải ngồi ở cái bàn kê trong góc phòng khách để học bài. Ngồi đó học trong suốt hai tiếng đồng hồ, có buồn ngủ rũ mắt ra cũng phải ngồi đó, không được lén đi chỗ khác chơi, radio phải tắt. Cả cái phòng khách thênh thang lạnh lẽo, với những sập gụ tủ chè lên nước đen bóng. Bầu không khí thật là lạnh và nghiêm, không một tiếng động nào khác ngoài tiếng ê a học bài của anh chị em ông, vậy mà nhiều khi bài học còn khó vào đầu, Bây giờ các con ông ngồi học bài vừa để TV léo nhéo, vừa mở CD nghe nhạc. Học hành bị chi phối như thế thì chữ nghĩa làm sao vào óc được! Dĩ nhiên mỗi lần bắt gặp như vậy là ông la mắng, bắt tắt máy ngay.

Vợ ông không la mắng các con khi chúng thức khuya. Miên cho rằng cả tuần chúng vừa đi học, vừa đi làm, chúng mỗi mệt, nên để chúng được tự do một tý. Hừ! Tiền chúng kiếm được thì chúng giữ, ông nào đếm xỉa đến. Ông vẫn phát lương hàng tuần cho từ thằng lớn đến thằng bé. Rồi cả tiền quần áo, sách vở khi chúng cần. Cũng may là học phí thì chúng đã có học bổng rồi, nên đừng nại có hay lý do đi làm mỗi mệt với ông. Ông có bắt đũa nào phải đi làm đâu? Học là học, đi làm có tý tiền sẽ xao lãng việc học, mắc míu vào những ham muốn vật chất, lo kiếm tiền...v..v.. việc học sẽ kém đi.

Chuyện chúng đi làm cũng là do Miên đồng lõa. Nàng bảo để tập cho các con có tính tự lập, và gây cho chúng tinh thần tự trọng, khỏi phải ngửa tay xin tiền bố mẹ những khoản tiêu riêng tư như mua game, hay đưa bạn gái đi chơi. đi cine...v..v..

Nói đến bạn của con. Ông càng lộn tiết. Cái xú gì mà phong tục đến tro trên. Bố mẹ đưa con gái đến tận nhà để đón thằng con ông lên nhà họ chơi, rồi chiều họ lại đích thân đưa thằng con ông về. Bác sĩ với chả bác sĩéc, Ông không hiểu nổi là sao người Mỹ họ lại chiều con đến thế. Ông thì còn lâu! Ông mà có con gái, con trai đến nhà chơi, ông còn đuổi đi là đằng khác, vì đã làm chia trí sự học của con gái ông. Cũng may, ông không có con gái nên đỡ phải lo canh chừng luôn mắt. Làm sao ông có thể chấp nhận chuyện bố mẹ làm việc cả tuần, mỗi mệt, cuối tuần lại phải đưa con đi chơi chuyện riêng! Ông không đưa đũa nào đi đâu hết, muốn đi chơi, thì đi chung với gia đình, bạn gặp trong trường đủ rồi.

Những năm gần đây, các con ông không thích đi phố với bố mẹ như trước nữa. Chúng chỉ đi, khi bị ép buộc, rồi đến nơi là xin phép tách riêng để đi chơi game hay vào hiệu sách. Như thế thì còn gì là ý nghĩa gia đình đi chơi chung nữa! Có ép chúng đi với ông, thì mặt chúng chảy dài ra, chả buồn cười nói. Ấy thế mà gặp bạn bè chúng là tươi như hoa, nói năng líu lo khiến ông bực vô cùng.

Rồi ông càng bực hơn khi vợ ông cho phép bạn gái của con đến nhà chơi cả nửa ngày cuối tuần. Có đưa con gái mắt xanh mũi lõ 16,17 tuổi ngồi coi TV ở dưới nhà, làm ông lên xuống mắt cả tự nhiên.

Vợ ông bảo:

- Thà cho chúng lại nhà mình, hay con mình lại nhà họ, thì mình còn biết để kiểm soát được, chứ ngăn cấm chúng, để chúng lén lút gặp nhau thì sẽ xảy ra nhiều cái tai hại.

Nghe hợp lý đấy, nhưng ông vẫn bực là sao con ông không chọn bạn Việt Nam để ông được nghe lời chào hỏi, thưa gửi ngọt ngào. Đăng này thì chỉ: "Hi, Good Morning!" hoặc "Hello"! Mr. Đỗ. How are You?" rồi sau đó là biến vào phòng nhau dù ông có bắt con phải để cửa phòng chúng mở khi có bạn đến nhà.

Cái con bé đó xinh xắn, học giỏi, con nhà gia thế. Nhưng ông vẫn không ưa vì nó dám rủ con ông nạp đơn đi học cùng trường với nó ở tận Chicago ! Làm sao ông bằng lòng được khi thằng bé mới 17 tuổi, đi xa nhà như thế để đến cái thành phố nhiều tội ác mà ông đã thấy ở các phim ảnh trên TV.

Nhiều lần ông than phiền với bạn bè về sự cư xử của trẻ con Mỹ, gặp bố mẹ bạn mà không chịu cúi đầu thưa dạ. Bạn ông an ủi:

- Nó chào như thế là ngoan đấy. Thằng con tôi có con bồ Mỹ lại kiếm. Lúc mình ra mở cửa, nó chả thèm chào một tiếng mà chỉ hỏi: "Is Vũ home?" nghe chỉ muốn tát cho mấy cái! Tôi mang vấn đề đó hỏi thằng giáo sư ở lớp bên , thì nó cười bảo:

- Chả có gì là hỗn cả. Nó là bạn của con mày, chứ có phải là bạn của mày đâu mà thăm hỏi mày?" đấy dân Mỹ nó thế đấy.!

Ông lẩm bẩm:

- Càng văn minh lắm, càng mất dạy nhiều.

Sáng nay ông bực lắm, vì vừa ngỏ ý muốn nói chuyện với con trước khi nó đi làm cuối tuần, thì đụng ngay cái bộ mặt khó đăm đăm của nó, làm cái thiện chí trò chuyện của cha con bị cụt hứng. Ông than phiền với vợ, thì bà thản nhiên:

- Mình nói chuyện không hợp với quan niệm chúng thì chúng không muốn nói. Bất chúng phải nói chuyện với mình khi chúng không thích là độc tài. Thử hỏi bây giờ có ai cứ đeo theo nói chuyện với anh, mà anh không thích, thì anh có bực không?

- Bạn bè khác, bố mẹ khác.

- Khác? Đúng, vì chúng phải miễn cưỡng nghe chuyện mình một chiều, mà không được bày tỏ quan điểm của chúng, vì sẽ đối nghịch, và biết thế nào cũng bị phản đối, vậy thì chúng tránh.

- Bộ em không bực mình khi mình muốn nói chuyện thân mật với chúng, mà chúng làm mình cụt hứng sao?

_ Quan niệm em khác với anh. Nó có thể không thích nói chuyện với mình khi đó, vì nó đang bận rộn, hay đang gặp sự buồn phiền nào đó từ từ trường hay từ bạn. Thì em kệ nó, lúc khác em sẽ nói chuyện, việc gì mình phải hậm hực cho khổ chính thân mình.

Ông thở dài:

- Nói như em thì còn đâu là gia đình và sự thông cảm của hai bên, hai thế hệ.

Vợ ông nhiều lần khuyên ông nên tìm hiểu con cái, để ý đến vui buồn của chúng và nên tránh phê bình gay gắt những gì chúng thích, có thể thì mới gần nhau được. Bà bảo:

- Em không bị xa cách chúng nhiều như anh, bởi vì dù không thích những phim khoa học giả tưởng, phim kinh dị..v..v...không thích football, nhưng em vẫn cố gắng xem, để tìm hiểu và biết vì đâu chúng say mê những thứ đó. Và nhất là khi nghe người Mỹ đề cập đến, mình còn góp chuyện được mà không như người từ cung trăng rớt xuống....

Ông ngắt lời:

- Tôi không thể nào ngồi xem những phim giả tưởng quái dị đó được, người không ra người, quỷ không ra quỷ...

Miên nói:

- Anh thấy không, tụi Mỹ đưa con đi chơi base ball , hoặc các môn chơi thể thao khác. Họ ngồi vỗ tay cổ vũ cho con lên tinh thần trong các trận đấu..v...v...

Ông làm sao ưa được cái môn chơi vung dùi đó chứ. Ông còn ghét nhất môn foot ball của họ. Cầu thủ như lũ giặc đầu chỉ hung hăng húc nhau, chả có vẻ gì thể thao như môn đá bóng của Việt Nam. Ông từng là quán quân về môn bóng bàn của Lycée Yersin xưa, mà không thắng con nào chịu chơi môn này với ông...để ông truyền cho những kỹ thuật xoáy banh của mình.

Ông thấy buồn vô cùng. Thì ra bây giờ cái gì cũng khác. Ngày xưa khi ông còn nhỏ, thấy bố nghiêm nghị, chả bao giờ nói chuyện với con cái. Ông kính sợ bố một phép và thường ao ước được bố hỏi chuyện, nhưng điều đó đã không xảy ra, nên năm ông 12 tuổi, khi xem phim : **Mon père, Cet Étranger**" ông đã rất xúc động và buồn.

Nay, ông muốn làm thân với con thì... Mắt cay cay, ông lầm bầm: " **Bây giờ là...Mon fils, Cet Étranger!**"

Hương Kiều Loan.

(1990)